

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Pretul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
pe $\frac{1}{2}$ de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 fr.
" " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "

Pretul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane

Correspondențele să adresează redacțiunii

„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
ADMINISTRAȚIUNEA
Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Zidirea, întocmirea și decorarea din lăuntru a locușului dumnezeesc, cum o cere biserica și tradițiunea

(Urmare)

Cei patru evangeliști se înfățișază cu simboalele luate din Ezechiel 1, 10 și Apocalipsă 4. 6--7. și anume: *Matei* cu omul, pentru că începe evagelia cu genealogia lui Isus și pentru că în evangelia lui mai cu samă se înfățișază Isus Hristos ca Dumnezeu-om; *Marcu*, care se depinge cărunț și cu barbă rotundă, are leul lângă sine, pentru că evangelia lui se începe cu Ioan botezătorul, „glasul celui ce strigă în pustie”; *Luca*, care se înfățișază tânăr și cu părul creț, se depinge cu vițelul sau taurul, căci începe evangelia sa cu sacrificiul lui Zaharie și în urmă *Ioan* cu vulturul, pentru că el în evangelia sa ca un vultur se înalță la misteriiile cele sublime ale religiei creștine.

Asemenea celor 12 apostoli se înfățișază și cei 70 de învățăcei și ceilalți sfinți, ce se numără la ceata apostolilor.

Martirii se depingeau chiar din secolele prime cu simbolul martiriei, cu stâlparea de finie, care e semnul învierii și al vieții eterne. Iară martirii, a căror viață și fine erau cunoscută bine, se înfățișază cu atribute, ce aduceau aminte de oare-care moment însemnat din viața lor sau de moartea lor. Așa se depinge primul martir și arhidiacon Ștefan, tânăr fără barbă, cu veștiminte diaconești și cu petri lângă dânsul; s. George († 283) tânăr fără barbă, cu veștiminte ostășești și cu sabie în mână sau și înfigând lancea în smeu; s. Dimitrie († 296) tânăr cu musteață, ținând crucea în mână, iară câte odată lancea instrumentul cu care a fost ucis etc.

Mărturisitorii, adică astfel de bărbați, cari n'au suferit moarte martirică, dară cari au fost inspirați de asemenea zel pentru lui Dumnezeu de asemenea amoare cătră Dumnezeu ca și s. martiri, se înfățișază cu semnele demnității și ale chemării lor. Așa s. arhieriei se deping cu veștimintele arhieriești și cu atri-

bute corespunzătoare demnității lor; s. împărați cu semnele puterii lor s. învățători cu cărți, suluri de hârtie; cuvioșii anarhoreți și monahi cu cărți sau cu metanii. După șartea de pictură din muntele Atonului se depinge b. o. s. Vasile, cărunț, cu barbă lungă, sprâncenele mari cu un sul de hârtie, pe care e scris: „Nimeni din cei-ce se leagă cu poftetele trupești, nu este vrednic”; s. Ioan Hrisostom, tânăr, cu puțină barbă, zicând: „Dumnezeu Dumnezeul nostru, cela-ce pânea cea cerească...”; s. Grigorie teologul, moșneag pleșuv cu barba lată, zicând: „Dumnezeu cel sfânt, carele în sfinți...”

Prea cuvioasele femei și sfințele fecioare se deping în mâni cu erin alb, simbolul inocenții. Adese-ori au ele și oare-cari atribute, cari aduc aminte de momente și întâmplările însemnate din viața lor.

Toți sfinții T. N. au un simbol general, li e comun tuturor și care se numește *diadroz*, *unyhroz* nimbus, lunula (mai arare-ori aureola, gloriola). Simbolul acesta are forma unui disc, sau a unui semicerc, sau a unei semilune sau câte odată și a unui pătrat, încunjurând capul sfinților. Nimbul, cu care se încunjură capul sfinților T. N., al Maicii Domnului și al unor sfinți ai T. V., înșamnă cununa măririi eterne, ce li e dată sfinților în cer (I. Cor. 9, 25; II. Tim. 4, 8), precum și scutul, cu care li acopere Dumnezeu (Ps. 8, 12).

Ca să cunoaștem mai bine iconografia bisericii grecești vom descrie în cele următoare — după *Ἐπιτομή της ζωογραφικῆς* — înfățișările sărbătorilor lui Isus Hristos și ale Maicii Domnului și anume mai întâiu înfățișarea învierii lui Isus Hristos, apoi a celor 12 sărbători mari domnești.

25. Înfățișarea învierii lui Isus Hristos din morți și a celor 12 sărbători mari domnești

Sărbătoarea sărbătorilor, care cu sfinția sa întrece toate sărbătorile mari ale bisericii ortodoxe și de aceea nici nu se numără cu ele, e învierea lui Isus din morți. Învierea se depinge așa: Un mormânt

deschis puţin şi doi îngeri şezând la uşele lui cu îmbrăcăminte luminoase. Hristos stă pe piatra mormântului, binecuvântând cu dreapta, iară cu stânga ţinând steagul cu crucea de aur. Mai din jos ostaşii, unii fugind, alţii trântiţi jos pe pământ ca nişte morţi. De departe să văd mitopurtătoarele, ţinând în mâni vase cu miresine.

1. *Naşterea Născătoarei de Dumnezeu* se depinge aşă: O odaie şi întrînsa pe pat s. Ana răzimată de perini şi ținută la spate de două copile. Înaintea ei stă o copilă rădicându-o şi apărându-o cu o apărătoare; iară alta intrând în casă, aduce hucate. Mai multe femei stau lângă pat, de spală prunca în scăldătoare, pe când una aduce leagănul pentru copil.

2. *Intrarea în biserică a Maicii Domnului.* Biserica cu trepte la poarta principală. Lângă poartă stă preotul Zaharie îmbrăcat cu vestimente preoteşti şi-şi întinde mâinile înainte. Maria ca de 3 ani se suie înaintea lui pe trepte, având o mână întinsă către dânsul şi cu cealaltă ţinând făclie. La spatele ei Ioachim şi Ana, căutând unul la altul şi arătând la Maria. Lângă dânsii o mulţime de fecioare, purtând făclii. Iară sus e o cupolă frumoasă, în care şede prea curata fecioară, luând pâinea, care i-o aduce arhanghelul Gavril, binecuvântându-o.

Bunavestirea Născătoarei de Dumnezeu. Casă şi întrînsa Maria stând în scaun, fiind cu capul plecat puţin. În mâna stângă are mătasa înfăşurată pe fus, iară mâna dreaptă o întinde către inger. Gavril stă înaintea ei, cu dreapta binecuvântându-o, iară în stânga ţinând o lance (pe unele icoane un crin). De asupra casei cerul şi dintrînsul pogorându-se Spiritul s. cu raze pe capul Mariei.

4. *Naşterea Mântuitorului.* O peştere şi în lăuntru despre partea dreaptă Născătoarea de Dumnezeu în genunchi, punând pruncul înfăşat în iesle. De-a dreapta Iosif (cărunt, cu toiag înfrunzit) tot în genunchi, ţinându-şi mâinile încrucişate la pept. Dinapoia ieslelor un bou şi un cal, uitându-se la Hristos, iară dinapoia Născătoarei şi a lui Iosif păstorii, ţinând toioge şi uitându-se cu uimire la Isus, şi de-asupra lor un inger binecuvântându-i. În oare-care depărtare de peştere se văd magii în vestimente împărăteşti, călări pe cai şi uitându-se la stea. De asupra peşterii o ceată de îngeri în nori, ţinând o cordea cu cuvintele: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu...”, iară de la stea porcede o rază mare până la capul lui Isus.

5. *Întîmpinarea Domnului.* Biserica cu cupolă şi sub cupolă o masă, pe care se află un tănăier de aur. Dreptul Simeon ţine pe pruncul braţe, iară Maria de cealaltă parte a mesei întinde mâinile către Isus. Dinapoia ei Iosif, ţinând în haină 2 pui de porumb, şi lângă el prorociţa Ana, arătând la Hristos şi ţinând în mână o hârtie cu cuvintele: „Acest prunc a făcut cerul şi pământul.”

6. *Botezul Domnului.* Hristos gol până la brâu în Iordan, iară înainte-mergătorul pe malul râului de-a dreapta lui Isus, căutând în sus şi ţinând mâna cea

dreaptă deasupra capului lui Isus, iară cu cea stângă arătând la cer. Deasupra cerul şi dintrînsul pogorându-se Duhul s. în chip de porumb cu o rază, ce ajunge până la capul lui Hristos, pe care e scris: „Acesta este Fiul meu cel iubit...” De-a stânga stau cu frică îngerii, rădicându-şi mâinile sub hainele lor. În mijlocul Iordanului zace de-a urmă-zişul un om gol, turnând dintr'un vas apă şi uitându-se cu frică la Hristos de dinapoi; iară în jurul lui Hristos sunt peşti.

(Va urmă)

Nazarenismul

— Istoria şi fiinţa lui —

de Dr. Vladimir Dimitrievici

(Traducere)

(Continuare).

b) Despre sf. Cruce a lui Cristos şi despre semnul Crucii.

Dimpreună cu venerarea icoanelor nazarenii au lăpădat şi venerarea sfintei Crucii. Ei raţionează aşă: „Cristos a suferit pe cruce chinurile cele mai teribile şi pe cruce şi-a dat sufletul. E bine! Dacă vine unul şi-ţi omoară copilul cu un ciomag, vei putea tu să uiţi liniştit la acest ciomag, ba putea-l-ai să-l ții chiar de aduce aminte şi să-l venerezi?!”. Ce e mai mult, după conceptul lor crucea e . . . în sensul cel mai restrîns al cuvîntului, căci pe el a pironit Cristos blăstămul păcatele noastre (Gal. 3, 13; Colos 14, 2). Ceeacă Cristos zice: „care nu ia crucea sa şi nu vine după mine, nu e vrednic de mine” noi nu subînţelegem aci vre-o cruce de lemn, ci suferinţele şi patimele, cari şi Cristos le-a suferit (Mat. 10, 38; 11, 28—30). Ei nu-şi fac cruce nici pe motivul, că prin aceasta şi-ar aduce aminte de chinurile suferite ale lui Cristos provocându-se şi la Isaiia, 44, 20; Fapte, 25, 17, Evr, 6 6; Acocalip. 13, 16, 17; 14, 9.

Noi nu răspundem decât următoarele: Crucea lui Cristos, ca unealtă folosită la moartea lui, e pentru noi sfinţenie, căci e sfinţită prin sânge dumnezeesc, care s'a vărsat pe ea. Crucea lui Cristos e şi altariul de jertfă, rânduită de Dumnezeu pentru păcatele întregii omenimi (Rom. 3, 25; Evr. 5, 8—10; 8, 27, 28; 10, 12, 14; Rom. 5, 12; I Cor. 15, 22). Deci trebuie noi să ne îngrozim de un astfel de jertfelnic?! Oare Cristos şi apostolii sau ruşinat de cruce?! . . .³⁰

Venerând crucea drept sfinţenie; credincioşii drept măritori o însemnează asupra lor şi prin aceea, că pun laolaltă trei degete şi astfel îşi fac cruce în numele Tatălui şi al Fiului şi al sfântului Duch. Cele trei degete cari le întindem şi le împreună, semnifică sf. Treime, iar celelalte două degete, cari le strângem spre palmă, însemnă cele două firi ale lui Cristos, cea dumnezească şi cea omenească şi prin aceea, că ne facem cruce ne arătăm credinţa noastră în cel Restignit pe cruce. Pentru noi aşadară crucea lui Cristos e „puterea lui Dumnezeu” (I. Cor. 1, 18), şi nici de cum obiect de ruşinare sau de batjocură.³¹

c) Despre post.

Privind în creștinism o credință curat duhovnicească nazarenii nu voiesc să știe decât de un post asemenea spiritual, care ar consta în suferință: „Ei zic: „Domnul a ales acest post, să deslegi legăturile evlaviei să desfăci curelele sarcinilor, să eliberezi pe cei opri- mați și să rupi tot jugul, să rupi pânea ta celor flămânzi, pe săracii fără de asil să-i duci în casa ta, și dacă vezi pe cineva gol să-l îmbraci (Isaia 58, 6, 7). Da, acesta e postul, adevărat, cel ecre Dumnezeu dela noi, iar că voi postițișă, că vă abțineți de carne, lapte, grăsime etc. e de tot contrar cu sfânta Scriptură. Nu spurcă omul ceeace, întră în gură ci ceeace ese din gură spurcă pe om (Mat. 15, 11); Rom. 14, 1—6, 14—23; Colos. 2, 13—28. Apoi și aceia trebuie să o avem în vedere, că corpul are lipsă de putere pentru a se putea ține în rugăciunile cătră Dumnezeu și în pocăință pentru păcatele sale. Dar cum va putea suporta aceste, dacă nu-l nutrești de fel, ori foarte slab!? Și animalul tâmpește, dacă îi pui înaintea grinji dar îndată ce-i dai nutreț mai bun are privire mai vioaie mai veselă!“

Însă postul a fost împus omului încă în rai (Făcere 2, 17), Moise când a petrecut în muntele Sinai, n'a mâncat pâne patruzeci de zile nici n'a beut vin (Eșire 34, 28); Dumnezeu a oprit sub pedeapsă de moarte primului preot și preotînei că înainte de intrare în cortul . . . să nu bea beuturi tari; lozofat de frica „dușmanilor a ordonat post în tot pământul seu (II, Imp. 20, 1—3); și însuș Cristos a rânduit, că ceice postesc să nu fie triști nici să nu facă fețe întunecate, ci să-și ungă capul și să-și spele fața (Mat. 6, 16, 17); că un soiu de demoni nu se pot scoate decât cu postul și cu rugăciunea (Mat. 17, 19—21). Cine ar putea să-și îndrepte atențiunea asupra tuturor acestora și asupra altora! ³³²

d) Despre sfintele biserici.

Nazarenii — precum la locul seu am văzut, batjocoresc adunarea noastră bisericească, se înțelege, că nici sfintele noastre biserici nu le pot lăsa în pace. „Bisericele voastre n'au nici un rost, căci lui Dumnezeu te poți rugă în orice casă și în tot locul. Apostolul Petru poruncește că creștinii să-și zidească în sine în casă duhovnicească (I, Petru 2, 5); iar apostolul Pavel scrie creștinilor: Nu știți voi că voi sunteți biserica lui Dumnezeu și duhul lui Dumnezeu viețuiește în voi (I. Cor. 3, 16)? ori nu știți, că trupurile voastre sunt bisericile Sf. Duh, care viețuiește întru voi (— 6, 19)?“ Mai indigitează ei și discursul între Cristos și între samari- neanca, în care a zis ei că va veni timpul, când oamenii nu se vor închină lui Dumnezeu nici în muntele Garizim (unde odinioară a stat templu samaritan) nici în Ierusa- lim (Ioan 4, 21, 24), Se mai provoacă și la Faptele Apostolilor 7, 47—50; 17, 24 25; Isa 66, 1, 2, și pu- tem să ne rugăm în tot locul, unde doi sau trei sunt adunați în numele lui Cristos (Mat. 18, 20). Din cauza aceasta bisericile noastre sfinte și prea frumoase tot naze- reanului sunt „simple grămezi de cărămidă, morminte

de peatră“ „casele lui Val“, „sinagoge anticriste“ ba chiar și „mori popești“ la cari el poate să se uite cor- diș și să vorbească despre ele cu cel mai mare dispreț.

Noi aci nu ne vom întreține mult. Nu vom să scriem nazarenilor, cum Dumnezeu a ordonat lui Moisi să-i ridice acel pompos „cort . . . și cum a fost acel maiestos templu al lui Solomon și al lui Zorovar al lui Irod cel mare, nu-i facem atenți nici asupra faptului, că în acel din urmă templu și Mântuitorul a umblat adeseori numindu-l „casa părintelui său“ (Mat. 21, 1—13, Marcu 11, 11; Luca 19, 46; Mat. 25 16—22, Ioan 23 și al- tele; nu ne provocăm nici la aceea, că și însași sf. Apostoli după înălțarea Domnului au fost adeseori în acest templu (Fapte 2, 46, 3, 1), unde ei „toți cu un suflet se adu- nau spre rugăciune“ (Fapte, 1, 13, 14) în fine ca în timpurile primitive creștinii se adunau în biserică (I. Cor. 11, 18—22), cum am zis la toate aceste și la multe altele la aceasta ocaziune nu vom să reflectăm, ci deocamdată ne îndestulim numai cu întrebarea, că oare pentruce sunt casele de adunări ale nazarenilor? Oare ele sunt tot de miere și de mană ori că și ele sunt de cărămidă?! Însă bisericile noastre nu numai că sunt edificii sfințite ci în ele să păstrează și astfel de obiecte cari în tot cazul le înalță între celelalte „grămezi de că- rămidă“, și cine hulește aceste edificii, acela hulește și însuși acele sfințenii, cari să păstrează în ele, aci e fi- rește și însași Sf. Evanghelie, despre care nazarenii afirmă că ar venera-o atât de înfinit!

e) Vederile nazarenilor asupra praznicilor (serbătorilor) bisericii dreptmăritoare, asupra simboalelor și insti- tuțiunilor noastre.

1. Servițul divin în biserică noastră se împarte în serviț de sărbătoare și în serviț de toată ziua. Nazarenii nu fac nici o distincțiune între zile de sărbătoare și între zile de rând nesărbătorești. Ei nu au nici sărbători mari nici mici, ei peste tot anul nu au nici o sărbătoare, nu sărbătoresc nici o amintire din viața lui Cristos sau din biserică sa. Abca și duminica ce se rețin puțin dela lucru. În contra sărbătorilor noastre ei citează: Mat. 3, 15; Apost. Gal. 4, 9, 10; Isaia 1, 14; Amos 5, 21; 8, 10.

O astfel de ținută a nazarenilor față de serbători foarte curioasă. Cel puțin ar putea să știe, că însuș Mântuitorul a mers la Ierusalim la sărbătorile prescrise prin biserică vechiului testament și că urmând exem- plului lui și Apostolii mergeau la serbători să asiste la servițul divin (Luca, 24, 53; Fapte, 20, 7). Dacă naza- renii ar fi capabili să străbată în esența sărbătorilor cre- știne, cari mai vartos ne aduc aminte de iubirea lui Dumnezeu față de noi, desvoaltă și întăresc în noi iu- birea reciprocă și când tot creștinul dreptmăritor are aevă conștiința, că el „nu e strein și venitură, ci el vie- țuiește cu sfinții și este casnicul lui Dumnezeu (Ef. 2, 19)“ . . . ¹³³

2. Ei iau în batjocură cu predilecție și obiceiul, că noi la servițul divin folosim luminări, candelă, cadel- nițe cu tămâie și cu smirnă. Toate aceste după con- ceputul lor sunt „jertfe de ardere“, cu cari prin bise-

rici se face un fel de traficare și despre cari jertfe a zis prorocul Michea că Domnului nu sunt bineplăcute mii de berbeci, zeci de mii de oleu.

Însă Domnul lui Moisi încă a poruncit, câte luminări să-i aprinză și cât oleu va să consume și câte substanțe mirositoare îi va arde în „cortul . . .” (Eșire 25, 31—40; 27, 20, 21; 26, 35, 40, 4) și a rânduit, că așa să fie până la sfârșitul veacului (Eșire 27, 22). Și sf. Ioan a văzut în ceriuri șapte sfeșnice de aur și în mijlocul celor șapte șfeșnice asemenea fiului lui Dumnezeu. (Apoc. 1, 12—13) iar la alt loc zice: „Și șapte făclii de foc ardeau înaintea scaunului adevă al lui Dumnezeu (Apoc. 4, 5).”

Despre tămâie vorbește deja prorocul Malachia, că a zis Domnul: „Dela răsăritul soarelui până la apus mare va fi numele meu întru popoare și în tot locul se va jertfi tămâie în numele meu și dar curat (Mal. 1, 11)”. Filozofii dela răsărit a dăruit pruncul cu „aur tămâie, și smirnă” (Mat. 2, 11). Sf. Ioan în apocalipsa sa enarează cum a văzut cum douăzeci și patru de bătrâni căzând înaintea Mielului, având fiește carele alăute și blide de aur pline de tămâie (Apoc. 5, 8), sau cum a văzut „șapte îngeri, cari stăteau înaintea lui Dumnezeu . . . și a venit un inger și a stat înaintea altarului și a avut cădelniță de aur și i-s'a dat lui multă tămâie ca să dea cu rugăciunile tuturor sfinților pe altarul cel de aur care este înaintea scaunului și s'a suit fumul de tămâie cu rugăciunile sfinților din mâna îngerului înaintea lui Dumnezeu. (Apoc. 8, 2—4)”. Aici nu mai trebuie să perdem vorba.

3. Pe lângă aceste mai amintim că nazarenii cu predilecție numesc clopotul „taina . . .” iar sf. potir Doamne iartă-me, că trebuie să fac amintire „pocal diavolesc”.

F) O adunare nazareană pentru servițiul divin.

În casele de întrunire ale nazarenilor nu e nici o variațiune nici o împodobire. Tot e monoton. Și diferența aceasta între monotonia aceasta și între frumuseța bisericilor noastre ei o utilizează pentru a ne zice cu cunoscutul zimbet batjocuritor în față: „În sf. Scriptură nu se face nici-unde amintire despre vre-o liturghie, deci liturghia voastră și ori care altă slujbă bisericească e simplă apropiere de Dumnezeu cu gura și cu buzele fără de nici o participare a inimei și a sufletului (Isaia 29, 13).”

Așadar ei la adunările lor să roagă lui în cântări și din impulsul spontan și momentan al vre-unui „frate”. Mai citesc apoi la astfel de ocaziuni câte un oc din Sf. Scriptură, câte unul îl și interpretează. Între momentele singuratice ale acestui serviț divin fac câte-o pauză mai lungă, „pentru a li-se reculege sufletul întru Domnul”.

Ei cântă din cunoscuta: „Harfa Sionului”.

Pentru rugăciune se întrunesc ei de rând dumineca înainte de ameazi și după ameazi și Joi dimineața (în alte locuri Mercurea). Pe timpul lucrului d. e. pe timpul trăiăratului sau când se culege cucuruzul adunările de Joi nu se țin.

Nu putem să nu conducem cetitorii noștri și în „adunările” lor, precum numesc ei aceste conveniri. A participa la convenirile lor nu e lucru greu din cauză, că este permis, ca fiecărui străin curios să ia parte la aceste adunări (pe temeiul Cor. 14, 25).

Locul lor de convenire e de rând o sală mărișoară luminoasă. Ferestrele bat spre curte. Păreții sunt albi și poartă câteva lampe, cari luminează sala, când în serile de iarnă convin „frații” și „surorile” să învețe cântarea.

Într'un loc potrivit se află atârnat un orologiu. Drept în fața intrării se află o masă acoperită și pe ea se află ediția mare a Testamentului vechiu și nou. De dreapta și de stânga sunt scaune lungi, pe cari vin a se așeza credincioșii, dela intrare spre dreapta de rând „surorile” și „prietinile” iar de-a stânga „frații” și „prieteniile”. „Surorile” sânt despărțite de „prietene” prin scaune separat întocmite și tot așa și „frații” și „prieteniile”.

Nu preste mult sunt oarele nouă, adevă timpul, când se începe rugăciunea. Deja un număr mare de credincioși se adună.

Dar e curios a ședeă între ei! Muți cu mâinile strinse între genunchi și cu ochii țințiți în pământ șed pe lângă tine ca adevărate statue vii. Din când în când bâzâie câte o muscă prin aer ori oftează vre-un hagi (sfânt. N. Trad.) nou ori că se aude vre-un suspin greu și amar, toate aceste le însoțește monoton și melancolic orologiu de pe părete cu baterii sa. În adevăr aci fiecare este legat grozav în cătușile dăhului oprimat și în ale rânduielilor soțiale, aci prin o putere nevăzută oare-care se tiranizează și însași gândirea liberă! Noi ne convingem aci, că fanatismul nu se manifestă numai prin furie sălbatică ca d. e. în ieniceri ei și în ocupația tăcută cu lucruri de credință. Ambele aceste manifestări ale stării sufletesti nu sânt decât părți opuse ale unui și aceluiaș morb moral.

Aci în mare indispoziție și impacient aștepți ce se va mai întâmplă aci și vrând-nevrând te aprofundezi în câte o fizonomie rigidă, cum o are numai un mare făcător de rele, ori că te apucă jalea de tângirea aceasta insană.

³⁰ Mat. 24, 30; Luca, 12, 50; Ioan 12, 32, 33, 20, 27.

³¹ Besieda pravoslavnago do štundistamî o pocitanii cresta Cristora. izdanie Kiersk. Sviato-Vladimioskago Bratstra 1889; Sila iznacerie crestnago znamenii (iz „Rozicka” Din Rostovskago), Vosresnoc Ctenie 1888 Nr. 12 și 13.

³² Vezi: *Беседе о шосту, Арсенија, Митрополита киевскога у Воскресномѣ Чтенију, за год. 1861.* pag. 1185—1186 și pag. 1211—1214; M. M. *Воздвигенскаго о шостах (истор. очеркъ.) у Правосл. Обозру.*, 1883, 1, 11; *Епископа Никанора Рускiи народнымъ рационализъмъ (штунда) предъ судомъ апостольскаго ученiя, Страшникъ, 1186, 1, 3.*

³³ *Прот. Г. С. Дебольскаго Дни богослуженiя правосл. католич. церкви, С. Петербургъ, 1887; и чланак у Воскресномѣ Чтенију за год. 1874 бр. 50 pag. 185—192; Осуцности христiанскихъ празниковъ.*

³⁴ *Гером. Арсени, О святильникахъ по кадилъ, Москва, 1886.*

Din filozofia poporului român.

„Am multă sperare într'acest neam, a cărui adâncă cumiinție e tipărită într'o mulțime de proverbe; unele mai înțelepte decât altele“.
(V. Alexandri).

Deja de mult s'au început a se scoate la lumină produsele spirituale ale poporului, care întocmai unei comori ascunse în sinul pământului, multă vreme au fost necunoscute, timp îndelungat au fost acoperite cu vălul des al neinteresării. Pe încetul însă bărbați nobili, cărora le-a zăcut la inimă ridicarea poporului, s'au apropiat de el mai mult sau mai puțin și întru aceasta fac cunoștința sentimentelor, gândirii și capacității lui intelectuale, pe cari aflându-le vrednice de studiat le dau publicității. Aproape zilnic vedem apariția câte a unui astfel de product și fiecare dovedește, că comoara intelectuală adunată în decursul vremii, a ajuns la o mărime destul de însemnată.

Dintre produsele lui, îndeosebi proverbele ni se prezintă în un număr foarte mare. Și aceasta e natural, căci poporul nostru are în firea sa însușirea a păstră esperințele câștigate, prin două-trei cuvinte bine chibzuite. El sfaturilor, învățăturilor, păcăniilor le dă expresiune în formule scurte, de caracter pe cât se poate, de simplu și accesibil.

Putem zice, că poporul nostru aproape pentru fie ce mișcare are o ziceră caracterizatoare. Aceste ziceri, la cari a fost condus de filozofia vieții, cuprind observările și esperințele câștigate în urma unui șir lung de încercări și esperințe scoase din viața sa. Zicerile lui, pe cari le caracterizază pe de o parte simplitatea, naivitatea, pe de alta etica, profunda și adevărata pătrundere a lucrurilor, dovedesc că Românul e născut nu numai poet, ci și filozof.

Românul, fiul naturii, a păstrat modestia, simplitatea apoi seninătatea naturii nu numai în port, obiceiuri și limbă, ci totodată și în sentimente și în felul său de gândire, care se arată mai bine în proverbele și zicerile lui, cari sunt fructele înțetepciunei, filozofiei lui. Aprofundându-le pe acestea mai cu dinadinsul va trebui să recunoaștem, că pe cât de simple ni-se prezintă ele după formă, pe atât de profunde ni-se arată după cuprins.

Anza nașterii proverbelor și zicerilor a dat-o viața cu toate felurile ei de activitate, iar scopul lor e aplicarea practică a tuturor esperințelor câștigate în decursul vremurilor. Aceste esperințe scoase din viață și dovedite de adevărate de veacuri dearândul se extind atât asupra stărilor faptice cât și asupra stărilor psihice.

O adevărată aprețiere, a stărilor faptice se cuprinde în proverbul „Fiecare trage spuză pe

turta lui“. Acest adevăr se dovedește zilnic, căci pretutindenea observăm lupta pentru traiu. Deși întreaga lume e în această luptă, totuși modul de lucrare al singuraticilor difere, întrucât fiecare caută astfel de mijloace, cu cari mai ușor decât celalalt poate să-și ajungă scopul. Unul dintre cele mai ușoare mijloace a fost încă dela început felul de a-și însuși pe cât numai se poate bunul la care de altcum sunt și alții părtași. Poporul a observat aceasta și învățătura sa mai bine zis dreapta judecată, ce și-a format-o în această privință, a exprimat-o și în cuvintele „Cine împarte, parte-și face“. Și într'adevăr filozofia poporului ne poate servi obiect al studierii, căci el abia după ce a scrutat toate părțile obiectului, își dă părerea despre el, care apoi fiind bine întemeiată și resgândită, ni-se prezintă de un adevăr nerăsturnabil.

Ochiul corcetător al poporului nu s'a mărginit numai la lucrurile externe, ci caută a pătrunde și pe cele interne, pe cele psihice, și aici filozofia lui apare în toată profunditatea și mărimea ei.

În chinurile sufletești se mângăie cu medicina cuprinsă în cuvintele „Rabdă inima și taci“. Multe va fi încercat el spre lecuirea neajunsurilor sufletești, până a ajuns la balsamul alinător, care să cuprindă în cuvintele de mai sus. O filosofie întreagă cuprind cuvintele aceste, căci răbdarea s'a dovedit de cel mai mare și puternic ajutor și binefăcător în toate mișcărilor; dreptaceea poporul o și păstrează, ceace se dovedește până și prin firea sa blăjână și îngăduitoare. Fiindcă în năcazuri numai răbdarea și indulgența l-a nutrit zice, că „Răbdarea a fost totdeauna la oricine cea mai bună“.

Sufletul lui nu e în totdeauna luminat de raze strălucitoare, ci câte odată e întunecat de nori fortuneși, el însă în amândouă cazurile să știe echilibră, așa ca să nu ajungă nici în o extremitate nici în alta, și accasta ne-o putem esplică numai din firea lui, care deși poetică, totuși e cumpănită de cea filozofică.

Clipele senine, când sufletul e mai puțin îngreunat de povara vieții, le folosește spre distracție și atunci începe gluma, căci „glumele nevinovate sunt ca sarea în bucate“. Să distrage prin glume, căci precum sarea îndulcește bucatele, așa și glumele îndulcesc viața, dar numai până când ele sunt precum zice proverbul „nevinovate“ îndată ce s'a pierdut caracterul acesta „și dacă e glumă, nu e mai mult bună“. Tot aceasta o putem zice și despre momentele, când în loc de seninătate sufletul lui e întunecat de suferințe. Nu desperează nici chiar când nu mai are nici o nădejde a descurcă firele încâlțite, căci atunci caută a se împăca cu sine însuși, prin amăgitorica bună oară „vremea toate le vindecă“.

În viața poporului deci toate merg numai până la un anumit grad, toate sunt strânse în limite până chiar și gluma și durerea, ceace dovedește că el (poporul) are două „eu“-ri și anume: unul care lucrează și altul care judecă, ambele stau în cea mai deplină armonie. Această armonie și posibilitate de a nu se lăsa pradă impresiunilor momentane o datorește naturii filozofice, care se ține strict de calea aceasta mai bună adecă „nici prea-prea, nici foarte-foarte“.

O deosebită iscusință și judecată dovedește el în aprețierea virtuților și scăderilor. La această aprețiere l-a învățat marea școală a „vieții“ și el cunoștințele, ce le-a câștigat aici prin aplicare practică la diferite ocazii oferite de împrejurări, le-a completat și păstrat ca învățături de o deosebită importanță pentru viață. Efectul faptelor zilnice i-a arătat că „fiecare ce face lui își face“ și că „fiecare cum își așterne așa doarme“. Trecutul l-a convins, că în această lume toate se pot perde, tot ce dăm altuia el poate riscă, afară de virtute, care dacă cineva și-o însușește pe lângă o aprețiere adevărată, nu se mai poate perde nici nimic prin nici o putere. De fructele virtuții să convinge poporul aproape zilnic, drept aceea ea nici că să mai poate șterge din ochii minții lui.

Pe cât de frumoasă și deamnă de imitat ni se prezintă virtutea, pe atât de uricios și de desprețuit scăderea. Pe cei cu scăderi poporul ni-i prezintă ca lipsiți de mintea sănătoasă, ca pe niște răsvrățitori, pe cari în consecvențele purtărilor nici nu-i compătimeste. Aceasta răceală față de ei e foarte justă, pentru că ei, deși știu că „ce ție nu-ți place, altuia nu face“ totuși se fac oarecum nepăsători față de acest precept, prin ce calcă în picioare toată învățătura trecutului, și fiindcă toată călcarea își ia pedepsa așa și ei se învrednicesc pretutindena numai de dispreț.

Virtutea o cunoaște după adevărata ei valoare, și așa și sfaturile, ce și-le dă despre ea, au valoare morală suficientă. E drept că uneori virtutea întârzie cu răsplătirea, împrejurarea aceasta însă nu l-a abătut dela adevărata cale, căci timpul l-a învățat să fie cu răbdare până când lumina întunecului și-l va împrăști.

O conștiință a tot ce s'a dovedit de bun și folositor cuprind cuvintele „omul trebuie să cinstească legea părintească“. Legea mult încercată a părinților, prin temelile sale morale solide a învins toate ispitirile și s'a dovedit ca unica ce poate mângâia și ajutoră, pentru aceea o și ține și venerează cu scumpătate ca pe izvorul din care scoate sfaturile, care îi sunt tot atâția pretini gata de a-i sări într'ajutor la orice lipsă. Se întâmplă adeseori că răsplata legii întârzie, aceasta pe el nu-l alterează, căci el aș-

teaptă cu credință tare împlinirea răsplătirii cuprinsă în experiența, că „azi faci cuiva rău, mâne altul ți-l întoarce“ sau „faci cuiva bine, azi-mâne dela altui-ți vine“. Cuvintele acestea au mare preț, căci în ele se exprimă nu numai descoperirea esperinții, ci totodată și o rațiune statornică, care nu se lasă ședusă la primul pas.

Ferește pe toți de trândăvie, pe care o ține de izvorul celor mai multe neajunsuri și despre care zice „că mănâncă și pere pădurețe“. Din propria convingere știe mai departe că „leneșul mult aleargă“ fără a spori ceva și aceasta e urmarea faptului, că cel stăpânit de lene nu lucrează nimic din propriul îndemn, ci numai silit de împrejurări, care îl sonstrâng la o activitate oarecare. Tristele urmări la cari ajungem prin trândăvie le arată sub forma mai mizeră posibilă. Ferește toată făptura să nu ajungă sub jugul ei, că în veci nu se va mai putea scutura de ea și „nici mură în gură“ nu-i va pică. Vedem, că în mod pe cât de simplu pe atât de original ne înfățișază lenea cu fructele amare, și spre a ne păzi de ea, face din ea și supușii ei obiect de haz și batjocură. Formele de batjocură în care mintea lui îmbracă diferitele scăderi sunt foarte variate, cea ce conchide la o rațiune pe cât de multilaterală, pe atât de productivă.

Vremea e vechiul tovarăș de zile bune și rele, sfătuitorul nedeslipit și neprețuit care „toate le vindecă“. Ea în produsele spirituale ale poporului este înfățișată ca un bătrân, de sub a cărui frunte încoronată cu plete de omăt isvoarește înțelepciune. Vremea l-a învățat, ca înainte de a face ceva să sfătuească bătrânețele, și numai după aceea să se hotărască la împlinirea faptei. Bătrânețele nu se pot înlocui cu nimic, ceace se exprimă foarte frumos prin cuvintele „cine n'are bătrân să-și caute“. Deși vremea adesea ne aduce supărare, totuș „omul cât să îmbătrânească, tot cere să mai trăiască“. În aceasta mintea poporului nu se împedecă, ceace e firesc, fiindcă precum în lume toate se schimbă când într'un fel, când într'altul, așa și în viață stările nu sunt statornice, ci să schimbă binele cu răul, risul cu plânsul. Variația aceasta dă vieții voluptatea, de carea nici bătrânul, că-i bătrân, nu vrea să se despartă.

Contemplarea lumii și a singuraticelor ei părți îl întărește în credința strămoșască, iar realitatea îi arată că „ochiul lui Dumnezeu nu doarme“. La acest adevăr l-au învățat strămoșii, iar el zilnic se convinge, că nimic nu se petrece sub cer fără știința și răsplătirea dumnezească. Adeseori răsplata începe încă în viața pământească, și din aceasta poporul s'a convins, că fiecare conform faptelor sale va fi răsplătit, cel drept cu plata dreptății, iar cel păcătos cu plata

osânzii. Nenumarate casuri din propria viața i-au arătat, că de câte ori a satisfăcut voinții dumnezeiești, s'a împărtășit de bunurile cerești, și iarăș de câte ori a călcat voia lui, a fost supus pedepsii dictate de dreptatea dumnezească. Convîngerea, că numai supunerea față de mai marele îi asigură o viață liniștită, pacinică, născută pe lângă adorarea ființei atotputernice și zicerea bine-nemeritată că „pe cine ai a rugă, nu mânia“.

Prin urmare evident este, că românul petrece cu atențiune nu numai faptele și stările în care este pus de vârtejul lumii, ci cercetarea și o estindere și asupra semenilor, cu cari e rânduit să-și împartă și bucuriile și greutățile vieții. Lumoa îl e teatrul cel mare, unde fiecare își are rolul. El (poporul) e și actorul și criticul neînduplecat, care nu trece cu vederea nici ale sale, nici ale altuia. Toate le cercă pînă în amănuntele cele moi mici, iar rezultatul câștigat îmbrăcându-l într'o formă cât se poate de fidelă, îl transmite urmașilor spre a-i scuti cel puțin de ispitirile, la cari el a fost expus. Pe aceste esperințe, cari deja sunt atât de recunoscute, de adevărate, încât orice îndoială asupra lor e eschisă, se bazează filozofia poporului nostru. Ea cumpănește lucrurile cu cupăna dreptății, apretierile le face pe baza deslușirilor servite de experință, iar înquerările factice să lasă condusă numai de mintea sănătoasă și de calea, ce i-o deseamnă prin porunci ființa supremă, care conduce și îngrijește de toate.

S'ar cădea deci să petrecem mai multă vreme în mijlocul învățăturilor sănătoase ale poporului, și s'ar cădea, ca cei competenți să compună lista prețioaselor lui învățături. Am aveă în acestea tabloul cel mai fidel al capacității lui intelectuale, pe care cunoscându-l mai din aproape nu ne-am putea stăpâni a nu exclamă că românul e născut filozof.

Constantin Bălean

Lămuriri....

D-l Dr. Iosif Olariu îmi trimite cu datul de 7 Martie 1906 o scrisoare, căreia la acest loc îi și dau atenția cuvenită făcându-mi totodată reflexiunile, pentru ca să nu prea lungim vorba. D-l Olariu zice în scrisoarea sa:

„Focea ce o redigiați D-Voastră de câțva vreme, fie anonim, fie supt numele D-Voastră, scoate la iveală însușiri de care până acum nu eram conștient să le am și de care, sânt sigur, n'au știut nici alții. Scopul acestor însinuări e destul de învederat.

În luna lui Decembrie a. trecut F. D. m'a prezentat publicului ca un grandoman și ipocrit, iar în numărul din 5 l. c. în articolul semnat de D-Voastră mi s'a atribue cele scrise în „Renașterea“ despre cărțile D-Voastră, anume „Viața lui Isus Christos“ și „Catechism“.

Referitor la cele publicate în luna lui Decembrie a. trecut nu reflectăm, căci articoli începui acolo încă nu s'au finit.

Observările d-lui Olariu la cartea mea „Isus Hristos“ nu mă împoartă, pentru că eu în articolul meu „Învățăturilor dela Renașterea“ n'am atribuit d-lui Olariu cele scrise în „Renașterea“ despre „Viața

lui Isus Hristos“, ci în genele „Renașcătorilor“ de cari d-sa — cum se vede din declarația de mai jos — se lapadă.

Altcum stăm însă cu Catechismul, despre care d-l Olariu îmi scrie:

„Ce să atinge de Catechismul D-Voastră bine voști a lua act că eu din întâmplare și încă foarte târziu (dovadă că de mult mă interesez eu de astfel de lucruri) am aflat că D-Voastră ați folosit Catechismul unguresc, respectiv că acesta ar conglăsiu în multe privințe ca al D-Voastră. Cum și prin cine am aflat aceasta, nu împoartă, Dar afacerii acesteia am dat cu așa de puțină atențiune, că abia am primit Catechismul acesta, foarte curând a dispărut dintre cărțile mele și prin urmare chiar să fin voit să scriu ceva despre Catechismul D-Voastră n'as fi putut scrie“.

Dați-mi voic. Cuvioase Părinte, să Vă spun, că înzădar voști să ascundeți mâța, ce o aveți în sac, pentru că i-se văd ghiarele.

Abstrăgând dela tónul urban, de care Vă folosii în scrisoarea D-Voastră, pe mine nu mă împoartă, dacă „din întâmplare și încă foarte târziu“ ați aflat, că eu am folosit Catechismul unguresc, respective că acesta ar conglăsiu în multe privințe cu al meu; dacă Vă interesați sau nu „de astfel de lucruri“; dacă ați dat sau nu afacerii acesteia vr'o atențiune; dacă a dispărut sau nu Catechismul unguresc dintre cărțile D-Voastră...

Pe mine mă împoartă tocmai ceea ce pe D-Voastră nu vă împoartă, că adevărat prin cine, fie direct ori îndirect, ajung eu să fin prezentat în „Renașterea“ ca plagiator?

Numai și numai prin D-Voastră. Căci în chestia Catechismului unguresc în trei rânduri ați scris d-lui Oprea. D-l Oprea v'a trimis cartea și D-Voastră i-ați mulțamit „foarte frumos pentru cartea trimisă“. Și acum dacă chiar d-l Traian Oprea — cum scrie „Renașterea“ — a pus cartea „Közép Katechizmus“ la mâna unui domn, ca să arăte cum lucrez eu, apoi cine poate fi acel domn, dela care „Renașterea“ are știrea despre carte și despre chipul cum lucrez eu, dacă nu D-Voastră?! Așa-, trădându-vă prietenul de odinioară, pentru ca eventual să-l învârbiiți cu mine, V'ați tradat pe D-Voastră.

Quod erat demonstrandum!

Iată și declarația asupra căreia insistați să o public:

„Totodată fin să declar, de oare ce D-Voastră cu totadinsul voști să mă prezentați ca făcînd parte la redigiarea Renașterii, chiar poate că aș fi susțutul ei, fin zic să declar, că eu nici nu scriu, nici nu dictez cuiva să scrie acolo; redactorul acestei foi nici când n'a reflectat la modestele mele puteri, nici nu are trebuința să reflecte. Eu cetesc „Renașterea“ tocmai ca D-Voastră și alți domni, cum cetesc și alte jurnale“.

Nu mai rămâne decăt să se lapede și d-l Lillin de „Renașterea“ și atunci cel puțin articolii plini de laude la adresa editorului foi se scriu singuri. Admirabilă invențiune!

R. Barbu

Varietăți

Mulțamită publică. Pe sama „Fondului călugăresc“ a Mănăstirii dela „Izvor“ Prea Sfinția Sa Domnul Episcop Nicolae Popea, a contribuit cu 200 cor., Înalt Prea Cuvioșia Sa părintele Arhimandrit și Vicar episcopesc cu 100 cor., Prea Cuvioșia Sa Domnul Dr. Traian Badescu protosincol 50 cor., Sfinția Sa părintele George Gașpar din Gataia 10 cor. Elena Gașpar, preoteasă 6 cor., Sfânta biserică 20 cor., Dela mai mulți 4 cor. 30 fil. total 396 cor. 30 fil. Mulțămirea noastră profundă și pe această cale Dumnezeu să primească jertfa lor. *Macarie Gușcă* ierodiacon.

Dare de seamă despre împărțirea banilor întrați pentru ajutorarea nenorocitorilor din Ferdinandberg. 1. Dela „Colecta“ interpretată de mult onorata „Redacțiune“ a mult apreciatului ziar „Tribuna“, prin mijlocirea Prea On. Domn protopresbiter al Lugojului Dr. George Popovici și mult onoratei direcțiuni a casei de păstrare „Lugojana“ au intrat 220 cor. 62 fil. 2. Dela „Colecta“ interpretată de preotul Ioan Popoviciu din Cireșia au intrat 145 cor. 72 fil. Suma 36572 s'a împărțit la următorii: văduva Eva Siminescu 9657, văduva Elena Romănu 9657, văduva Ana Birău 9657 cor. văduva Ana Schmidt 36 cor., grav rănitul Vasile Lupșan 40 cor. Suma 36571 cor. Mulțamită Mult Onoratei „Redacțiuni“ a ziarului „Tribuna“ — pentru interesul manifestat prin inițierea co-

lectei. Cireșa, în 26 Februarie st. v. 1906. Ioan Popoviciu paroh, Petru Vlădulescu, Vichentie Radu, Samfir Bolde.

Invențiune nouă. „Illustrierte Zeitung“ din Leipzig în numărul său 3721 din 8 Martie 1906 scrie un frumos articol despre „Automobilul sburător“ inventat de francezul Vîna. Dacă în ilustrațiunea alăturată la articol n'am recunoaște pe Vîna al nostru, n'am atrage atențiunea cetitorilor asupra noului invențiuni.

Licitațiuni minuende

În urma încheierii Ven. Consistor diecezan dtdo 21 Ianuarie Nr. 1830 B. ex. 1905 se scrie licitațiune minuendă pentru repararea santei bisericii gr. or. rom. din Săn-Mihailu, protopresbiteratul Vârșetului, cu prețul de esclamare de 1364 cor. 31 fil.

Licitațiunea se va ține în 26 Martie a. c. st. v. la 11 ore a. m. în școala comunala din loc.

Reflectanții vor avea a depune înainte de licitațiune vadiul de 10%.

Specificatiunea de spese și măsuri se poate vedea la oficiul parohial.

Săn-Mihailu în 16 Februarie 1906.

Comitetul parohial.

Pe baza ordinațiunii Venerabil. Consistor diecezan dtdo 12 Ianuarie Nr. 3971-E. a. c. să scrie licitațiune minuendă pentru zidirea unei case parohiale în comuna Poiana, protopresbiteratul Caransebeșului cu prețul de esclamare 2706 cor. 12 fil. Licitația se va ține în 12/25 Martie a. c. Duminică după sânta liturgie în biserică.

Reflectanții vor avea a depune înainte de licitațiune 10% vadiu.

Se admit numai bărbați esperti, promți și onesti. Specificația de de spese și măsuri, precum și planul se pot vedea la Oficiul parohial.

Poiana la 19 Februarie 1906 c. v.

Floria Cioloca
preș. com. par.

În virtutea decisului consistorial dtdo 2 Decembrie 1905 Nr. 3418 E se scrie licitațiune minuendă pentru îngădirea curții bisericii din Rugi, protopresbiteratul Caransebeșului, cu prețul de esclamare 1999 cor. 70 fil. Licitațiunea se va ține în 19 Martie (1 Aprilie) 1906 la 11 oare din zi.

Reflectanții vor avea a depune înainte de licitațiune 10% vadiu.

Se admit numai reflectanții esperti, promți și cinstiți. Planul și specificatiunea de spese și măsuri se pot vedea la oficiul parohial.

Rugi în (8 Martie) 23 Februarie 1906.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurse

În urma încheierii Venerabilului Consistoriu diecezan dtdo 25 Ianuarie Nr. 269 Șc. a. c. pentru întregirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din Valeamare (Pogănici), protopresbiteratul Bocșei-montane se scrie concurs cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sânt:

1. Salar anual în bani gata 600 cor.
2. 2 jugero de pământ livadă, în preț de 54 cor după care alesul învățător este îndatorat a purta sarcinele publice.

3. Pentru lemne pe sânta școală 80 cor.
4. Pentru lemne pe sânta învățătorului 40 cor. iar pentru aducerea lor. atât pentru școală cât și pentru învățător se deobliga comuna bisericească.
5. Pentru scripturistica 10 cor.
6. Pentru conferințele învățătoresci 16 cor.
7. Dela fiecare înmormântare unde va fi pofitit prim-se 80 fil.

8. Cortel liber în edificiul școlii cu 2 chili 2 bucatării și cameră grădină de legume în mărime de 600 □ st.

9. Ilustr. Domn George de Ionovici donează pe alesul învățător cu 80 cor. anual.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoralul în și afară de ș. biserică, a compune socolile bisericesti, și a conduce corul bisericesc.

Pentru serviciile învățătoresci prestate înainte de ocuparea definitivă a acestui post comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Reflectanții au a-și așterne suplicile de concurs prin Prea On. Oficiu protopresbiterat din Bocșa-montană (N. Bocșa) comitetului parohial din loc.

Concurenții sunt pofitiți a se presentă în vre-o sârbătoare în ș. biserică spre a-și arută cunoștințele tipicale și cantorale, însă numai cu prealabilă învoire a Prea On. D. Protopresbiter tractual.

Valeamare, din ședința comitetului parohial ținută la 2 Februarie 1906.

3—3 [20]

Traian Cățun

preot, președinte ad-hoc.

Vasile Stămureanu

not. comit.

În conțelegere cu mine: Maxim Popoviciu protopresbit.

AVIS!

Aduc la cunoștința Onoratului Public

— civili, militari și preoți
— că pe baza praxei mele câștigate în cele mai mari și moderne ateliere de croitorie din Budapesta și Viena, și provăzut cu cele mai noi
— materii pentru —
sezonul de primăvară și de vară,

---

stau la dispoziție și mă angajez a efectui prompt și
cu prețuri moderate ori
ce comande aparținătoare
branjei mele.

[22] 2—3

Nicolae Bocean

croitor.

Caransebeș, strada episcopescă, casa proprie.